

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

О.Г. Романовський, Л.М. Грень

РЕЛІГІЄЗНАВСТВО. ЕТИКА. ЕСТЕТИКА

Методичні вказівки

для студентів усіх форм навчання
спеціальності «Психологія»

Затверджено
редакційно-видавничою
радою НТУ «ХП»,
протокол № від 04.05.2018 р.

Харків
НТУ «ХП»

2019

УДК 37.014.523:111.852:17

Рецензенти:

*О. І. Ігнатюк, доктор педагогічних наук, професор,
Національний технічний університет «Харківський
політехнічний інститут»*

*О. О. Резван, доктор педагогічних наук, професор,
Харківський національний педагогічний університет
ім. Г.С. Сковороди*

Рекомендовано вченою радою Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» як методичні рекомендації для студентів спеціальності «Психологія». протокол № 4 від 04.05.2018 р.

Романовський О.Г.

Р Релігієзнавство. Етика. Естетика: методичні вказівки для студентів усіх форм навчання спеціальності «Психологія» / О.Г. Романовський, Л.М. Грень. – Харків : Видавництво Іванченка І. С., 2019. – с.

Навчальне видання призначено для підготовки до занять з курсу «Релігієзнавство. Етика. Естетика» та активізації самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів спеціальності «Психологія». Методичні рекомендації складаються з інформативної частини – викладу питань, сконцентрованих на базових категоріях і поняттях, практичних питань для обговорення на семінарському занятті. Представлено завдання для самостійної роботи, а також питання до заліку та рекомендовані джерела інформації до вивчення курсу.

Призначено для студентів НТУ «ХПІ» спеціальності «Психологія».

УДК 37.014.523:111.852:17

© О.Г. Романовський,
Л.М. Грень, 2019

ПЕРЕДМОВА

У виданні розкрито загальні засади релігійознавства, етики, естетики. Значну увагу приділено питанням, які стосуються ставлення до релігії, церкви на основі збереження загальнолюдських духовних цінностей; становлення та розвиток світської свідомості; значення релігійних та позарелігійних факторів в умовах нового культурно-історичного мислення та закріплення гуманістичних цінностей сучасного світу; нові підходи суспільства та особистості до релігії й церкви, ознайомити студентів з особливостями розвитку етичної та естетичної думки, головними категоріями; навчити студентів вільно оперувати та розрізняти етичні та естетичні поняття, надавати їм актуального звучання, використовувати у професійній діяльності та.. приватному спілкуванні.

Методичні вказівки містять у концентрованому виді теоретичний виклад кожної теми, що супроводжується практичними завданнями у вигляді завдань, які можуть бути орієнтиром для самостійної роботи студентів й організації ефективних семінарських та практичних занять.

Тема 1. Релігія в системі духовної культури

Походження та ранні форми релігії. Релігія як історико-культурний та соціальний феномен. Форми релігійного життя людини. Структура релігії. Релігійна свідомість. Поняття релігійної віри. Релігійна діяльність. Взаємовідносини релігії, моралі, мистецтва і права. Наукові та богословські теорії походження релігії (А. Бергсон, В. Богораз, М. Вебер, У. Джемс, Е. Дюркгейм, Е. Ленг, Л. Леві-Брюль, Р. Маретт, Ф. Мюллер, З. Фрейд, Д. Фрезер, Е. Фромм).

Тема 2. Національні релігії

Поняття національної релігії. Особливості ранніх та пізніх національних релігій. Іудаїзм - перша монотеїстична релігія. Соціально-економічні умови виникнення та історичний розвиток іудаїзму. Сучасний іудаїзм та його напрямки. Особливості іудейської догматики, культу.

Індуїзм. Релігія Вед. Брахманізм. Упанішади. Напрями на секти сучасного індуїзму. Конфуціанство: особливості та основні етапи розвитку. Конфуціанська доктрина

Тема 3. Поняття світової релігії. Буддизм

Умови виникнення і розповсюдження буддизму. Життя і вчення Будди. Священні книги. Основні поняття та концепції буддистської релігії. Особливості міфології, віровчення і культу. Буддистська община. Буддизм в Україні. Напрямки буддизму: хінаяна, махаяна, ваджраяна. Особливості ламаїзму та дзен-буддизму

Тема 4. Християнство та його основні напрями

Життя і діяльність Ісуса Христа як Божественного Месії. Історія, структура, зміст біблійних книг. Вплив Біблії на різні сфери духовного життя суспільства. Сенс існування людини за Біблією. Біблія і мораль; парадокси християнської етики. Причини розколів християнства та їхні наслідки (утворення самостійних церков; поділ церкви на західну і східну; Реформація і утворення протестантських церков)

Православ'я. Роль православ'я в розвитку світової та вітчизняної культури. Католицизм – римсько-католицька церква. Еволюція соціальної доктрини і політики Ватикану. Католицько-православний діалог. Католицизм в Україні

Тема 5. Предмет етики. Основні категорії етики

Етика як філософська наука про мораль. Теорії етики, їх розвиток. Етика в сучасному світі. Походження, природа і сутність моралі. Мораль як спосіб практично-духовного освоєння дійсності. Свобода як умова моралі. Нормативний, ціннісний та імперативний характер моралі. Золоте правило – квінтесенція моралі.

Соціальні функції моралі (гуманізуюча, регулятивна, оцінювальна, світоглядна, пізнавальна, гармонізації суспільних відносин). Мораль та інші форми суспільного життя.

Категорії етики як цілісна система. Добро і зло як найзагальніші, провідні етичні категорії. Взаємовідношення добра і зла в історії етики. Боротьба добра і зла – головний зміст морального розвитку суспільства.

Тема 6. Види етики

Біоетика. Поняття милосердя. Медична практика як морально відповідальне відношення лікаря до своєї діяльності. Етичні проблеми

біомедичних досліджень, генної інженерії, практики трансплантації органів, нових технологій дітонародження, евтаназії. Етичні стандарти системи охорони здоров'я.

Екологічна етика: вироблення фундаментальних підвалин людської моральності у ставленні до природи. Проблеми насильства, війни і миру крізь призму моралі.

Тема 7. Предмет естетики

Естетика – наука про становлення чуттєвої культури людини. Естетика у системі міжпредметних зв'язків. Сутність, специфіка та історичний розвиток основних естетичних категорій. Естетичне як специфічне духовне, чуттєве відношення людини до світу. Естетичне як цінність. Естетичне та корисне. Естетичне та художнє

Тема 8. Основні естетичні категорії

Прекрасне як найвища естетична цінність. Особливості прекрасного як категорії естетики. Діалектичний зв'язок прекрасного і потворного. Специфіка піднесеного. Піднесене та низьке. Трагедія – непоправна втрата та утвердження безсмертя. Трагічний герой. Класичні форми трагічних конфліктів. Комічне – соціокультурна реальність. Форми комічного в мистецтві: гумор, сатира, іронія, сарказм. Засоби створення комічного ефекту – гротеск і гіпербола.

2. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

2.1 План практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Релігія в системі духовної культури	2
2	Національні релігії	2
3	Поняття світової релігії.. Буддизм	2
4	Християнство та його основні напрями	2
5	Предмет етики. Основні категорії етики. Види етики	4
6	Предмет естетики. Основні естетичні	4

	категорії	
--	-----------	--

2.2. Зміст практичних занять

Практичне заняття 1. Релігія в системі духовної культури

Питання для обговорення на семінарському занятті

1. Походження та ранні форми релігії.
2. Релігія як історико-культурний та соціальний феномен.
3. Форми релігійного життя людини.
4. Структура релігії.
5. Релігійна свідомість.
6. Поняття релігійної віри.
7. Релігійна діяльність.
8. Взаємовідносини релігії, моралі, мистецтва і права.

Підготовка доповідей та рефератів до семінарського заняття на теми:

1. Родоплемінні вірування (тотемізм, анімізм, магія, фетишизм, шаманізм) та культи.
2. Функції релігії (світоглядна, комунікативна, компенсаторна, культуротранслююча, пізнавальна).
3. Наукові та богословські теорії походження релігії (А. Бергсон, В. Богораз, М. Вебер, У. Джемс, Е. Дюркгейм, Е. Ленг, Л. Леві-Брюль, Р. Маретт, Ф. Мюллер, З. Фрейд, Д. Фрезер, Е. Фромм).
4. Релігія у сучасному світі.
5. Типологія релігійних організацій.
6. Поняття конфесії.

Рекомендовані інформаційні ресурси для виконання практичних завдань

1. Гараджа В.И. Религиоведение /Пособие для студентов вузов. – М., 1992.
2. Гараджа В.И. Социология религии /Пособие для студентов вузов. – М., 1996.
3. Калінін Ю.А., Лубський В.І. Релігієзнавство /Курс лекцій. – К, 1996.

4. Калінін Ю.А., Харьковщенко Є.А. Релігієзнавство /Підручник. – К., 1995.
5. Мень А. История религии. В 7-ми томах. – М., 1991-1994.
6. Религиозные традиции мира. – М., 1996.
7. Яблоков И.Н. Основы теоретического религиоведения /Пособие. – М., 1994.

Практичне заняття 2. Національні релігії

Питання для обговорення на семінарському занятті

1. Поняття національної релігії.
2. Особливості ранніх та пізніх національних релігій.
3. Іудаїзм - перша монотеїстична релігія.
4. Соціально-економічні умови виникнення та історичний розвиток іудаїзму.
5. Сучасний іудаїзм та його напрямки. Особливості іудейської догматики, культу.
6. Індуїзм.
7. Конфуціанство: особливості та основні етапи розвитку.
8. Конфуціанська доктрина

Підготовка доповідей та рефератів до семінарського заняття на теми:

1. Священні книги іудаїзму; особливості Тори, Танаху, Талмуду.
2. Міф, обряд, ритуал в пізньому (класичному) індуїзмі.
3. Індуїзм як явище національної культури Індії

Рекомендовані інформаційні ресурси для виконання практичних завдань

1. Гараджа В.И. Религиоведение /Пособие для студентов вузов. – М., 1992.
2. Гараджа В.И. Социология религии /Пособие для студентов вузов. – М., 1996.
3. Калінін Ю.А., Лубський В.І. Релігієзнавство /Курс лекцій. – К, 1996.
4. Калінін Ю.А., Харьковщенко Є.А. Релігієзнавство /Підручник. – К., 1995.
5. Мень А. История религии. В 7-ми томах. – М., 1991-1994
6. Религиозные традиции мира. – М., 1996.

7. Яблоков И.Н. Основы теоретического религиоведения /Пособие. – М., 1994.

Практичне заняття 3. Поняття світової релігії.. Буддизм

Питання для обговорення на семінарському занятті

1. Буддизм в Україні.
2. Напрямки буддизму: хінаяна, махаяна, ваджраяна.
3. Особливості ламаїзму та дзен-буддизму

Підготовка доповідей та рефератів до семінарського заняття на теми:

1. Релігія Вед.
2. Брахманізм.
3. Упанішади.
4. Напрями на секти сучасного індуїзму.

Рекомендовані інформаційні ресурси для виконання практичних завдань

1. Гараджа В.И. Религиоведение /Пособие для студентов вузов. – М., 1992.
2. Гараджа В.И. Социология религии /Пособие для студентов вузов. – М., 1996.
3. Калінін Ю.А., Лубський В.І. Релігієзнавство /Курс лекцій. – К, 1996.
4. Калінін Ю.А., Харьковщенко Є.А. Релігієзнавство /Підручник. – К., 1995.
5. Мень А. История религии. В 7-ми томах. – М., 1991-1994
6. Религиозные традиции мира. – М., 1996.
7. Яблоков И.Н. Основы теоретического религиоведения /Пособие. – М., 1994.

Практичне заняття 4. Християнство та його основні напрями

Питання для обговорення на семінарському занятті

1. Життя і діяльність Ісуса Христа як Божественного Месії.
2. Історія, структура, зміст біблійних книг.
3. Вплив Біблії на різні сфери духовного життя суспільства.
4. Сенс існування людини за Біблією.
5. Біблія і мораль; парадокси християнської етики.
6. Причини розколів християнства та їхні наслідки (утворення

самостійних церков; поділ церкви на західну і східну; Реформація і утворення протестантських церков).

7. Православ'я.
8. Католицизм – римсько-католицька церква.
9. Еволюція соціальної доктрини і політики Ватикану.
10. Католицько-православний діалог.

Підготовка доповідей та рефератів до семінарського заняття на теми:

1. Протестантизм.
2. Соціально-економічні, політичні та релігійні передумови виникнення протестантизму.
3. Догматика і культ лютеранства, кальвінізму, англіканства.
4. Протестантизм в Україні.
5. Роль православ'я в розвитку світової та вітчизняної культури.
6. Католицизм в Україні

Рекомендовані інформаційні ресурси для виконання практичних завдань

1. Гараджа В.И. Религиоведение /Пособие для студентов вузов. – М., 1992.
2. Гараджа В.И. Социология религии /Пособие для студентов вузов. – М., 1996.
3. Калінін Ю.А., Лубський В.І. Релігієзнавство /Курс лекцій. – К, 1996.
4. Калінін Ю.А., Харьковщенко Є.А. Релігієзнавство /Підручник. – К., 1995.
5. Мень А. История религии. В 7-ми томах. – М., 1991-1994
6. Религиозные традиции мира. – М., 1996.
7. Яблоков И.Н. Основы теоретического религиоведения /Пособие. – М., 1994.

Практичне заняття 5. Предмет етики. Основні категорії етики

1. Етика як філософська наука про мораль.
2. Теорії етики, їх розвиток.
3. Походження, природа і сутність моралі.
4. Мораль як спосіб практично-духовного освоєння дійсності.
5. Свобода як умова моралі.

6. Соціальні функції моралі (гуманізуюча, регулятивна, оцінювальна, світоглядна, пізнавальна, гармонізації суспільних відносин).
7. Мораль та інші форми суспільного життя.
8. Категорії етики як цілісна система.
9. Добро і зло як найзагальніші, провідні етичні категорії. Взаємовідношення добра і зла в історії етики.

Підготовка доповідей та рефератів до семінарського заняття на теми:

1. Справедливість.
2. Зв'язок морального змісту справедливості з економічними, політичними та правовими проблемами.
3. Нормативний, ціннісний та імперативний характер моралі.
4. Золоте правило – квінтесенція моралі.
5. Етика в сучасному світі.
6. Боротьба добра і зла – головний зміст морального розвитку суспільства.

Рекомендовані інформаційні ресурси для виконання практичних завдань

1. Буряк А.В. Практические задания по курсу «Этика» – Х., 1999.
2. Гусейнов А. А. Введение в этику. – М., 1985
3. Гусейнов А. А., Апресян Р. Г. Этика: Учебник. – М., 2000.

Практичне заняття 6. Види етики

1. Біоетика. Поняття милосердя.
2. Медична практика як морально відповідальне відношення лікаря до своєї діяльності.
3. Етичні проблеми біомедичних досліджень, генної інженерії, практики трансплантації органів, нових технологій дітонародження, евтаназії.
4. Етичні стандарти системи охорони здоров'я.

Питання для обговорення на семінарському занятті

1. Екологічна етика: вироблення фундаментальних підвалин людської моральності у ставленні до природи.
2. Проблеми насильства, війни і миру крізь призму моралі.

Підготовка доповідей та рефератів до семінарського заняття на

теми:

1. Етичний сенс проблем екологічної небезпеки воєнних дій, техногенних аварій, ядерних випробувань.

Рекомендовані інформаційні ресурси для виконання практичних завдань

8. Буряк А.В. Практические задания по курсу «Этика» – Х., 1999.
9. Гусейнов А. А. Введение в этику. – М., 1985
10. Гусейнов А. А., Апресян Р. Г. Этика: Учебник. – М., 2000.

Практичне заняття 7. Предмет естетики.

1. Естетика – наука про становлення чуттєвої культури людини.
2. Естетика у системі міжпредметних зв'язків.
3. Сутність, специфіка та історичний розвиток основних естетичних категорій.

Підготовка доповідей та рефератів до семінарського заняття на теми:

1. Естетика: Навч. посіб. / М.П. Колесніков, О.В. Колеснікова, В.О. Лозовой та ін. – К., 2004.
2. Естетика: Підручник / За заг. ред. Л.Т. Левчук. – К., 1997.
3. Эстетика: Учебн. пособие / Под ред. В.А. Лозового. – Сумы, 1999.
4. Борев Ю.Б. Эстетика: М., 1988.

1. Естетичне як специфічне духовне, чуттєве відношення людини до світу.
2. Естетичне як цінність.
3. Естетичне та корисне.
4. Естетичне та художнє.
5. Естетична свідомість як форма суспільної свідомості, що відтворює рівень естетичного освоєння світу.

Рекомендовані інформаційні ресурси для виконання практичних завдань

1. Естетика: Навч. посіб. / М.П. Колесніков, О.В. Колеснікова, В.О. Лозовой та ін. – К., 2004.
2. Естетика: Підручник / За заг. ред. Л.Т. Левчук. – К., 1997.
3. Эстетика: Учебн. пособие / Под ред. В.А. Лозового. – Сумы, 1999.
4. Борев Ю.Б. Эстетика: М., 1988.

Практичне заняття 8. Основні естетичні категорії

1. Прекрасне як найвища естетична цінність.
2. Особливості прекрасного як категорії естетики.
3. Діалектичний зв'язок прекрасного і потворного.
4. Специфіка піднесеного.
5. Піднесене та низьке.
6. Трагедія – непоправна втрата та утвердження безсмертя. Трагічний герой.
7. Класичні форми трагічних конфліктів.
8. Комічне – соціокультурна реальність. Форми комічного в мистецтві: гумор, сатира, іронія, сарказм.
9. Засоби створення комічного ефекту – гротеск і гіпербола.

Підготовка доповідей та рефератів до семінарського заняття на теми:

1. Особливості естетичної діяльності.
2. Естетична та художня діяльність.
3. Людина і суспільні відносини як об'єкти естетичної діяльності.
4. Мода та етикет.

Рекомендовані інформаційні ресурси для виконання практичних завдань

1. Естетика: Навч. посіб. / М.П. Колесніков, О.В. Колеснікова, В.О. Лозовой та ін. – К., 2004.
2. Естетика: Підручник / За заг. ред. Л.Т. Левчук. – К., 1997.
3. Эстетика: Учебн. пособие / Под ред. В.А. Лозового. – Сумы, 1999.
4. Борев Ю.Б. Эстетика: М., 1988.

3.1. Загальні методичні рекомендації організації самостійної роботи студентів

Самостійна робота студентів (СРС) займає провідне місце у системі сучасної вищої освіти. З усіх видів навчальної діяльності СРС значною мірою забезпечує формування самостійності як провідної риси особистості студента.

Самостійна робота завершує завдання усіх інших видів навчальної діяльності. Адже знання, що не стали об'єктом власної діяльності, не можуть вважатися дійсним надбанням людини. Тому СРС має навчальне, особисте та суспільне значення.

Навчальна діяльність характеризується суб'єктністю, активністю, предметністю, цілеспрямованістю, наявністю структури та змісту. Особливими ознаками самостійної навчальної діяльності є такі:

- зміни самого суб'єкта;
- залежність від рівня розвитку студента та опора на досягнутий рівень розвитку;
- засвоєння загальних способів дій та наукових понять;
- передумання загальних засобів дій вирішенню завдань;
- залежність змін психічних властивостей та поведінки тих, хто навчається, від результатів їх власних дій.

Виконання самостійної роботи передбачає:

1. Опрацювання навчальної літератури за допомогою бібліотеки кафедри, університету, мережі Інтернет.

2. Вивчення навчального матеріалу, який дається для самостійної роботи.

3. Засвоєння знань, видів та способів діяльності в конкретній предметній галузі.

4. Самоперевірка засвоєних знань за допомогою представлених питань.

За необхідності можна отримати індивідуальну консультацію викладача щодо виконання самостійної роботи. Для цього на кафедрі кожного семестру розробляється графік консультацій викладачів.

3.2. Дидактичне забезпечення самостійної роботи студентів

Тема 1. Релігія в системі духовної культури

Питання для самоперевірки:

1. Історичний характер та причини виникнення релігії.
2. Міфологічна картина світу, її особливості.
3. Міфи первісного суспільства

Література:

1. Основи релігієзнавства: Навчальний посібник. – Х., 2003.
2. Мень А. История религии. В 7-ми томах. – М., 1991-1994.
3. Религиозные традиции мира. – М., 1996.
4. Яблоков И.Н. Основы теоретического религиоведения /Пособие. – М., 1994.

Тема 2. Національні релігії

Питання для самоперевірки:

1. Синтоїзм – національна релігія японців.
2. Синтоїстська міфологія та мистецтво.
3. Догматика і обряди державного синто

Література:

1. Основи релігієзнавства: Навчальний посібник. – Х., 2003.
2. Мень А. История религии. В 7-ми томах. – М., 1991-1994.
3. Религиозные традиции мира. – М., 1996.
4. Яблоков И.Н. Основы теоретического религиоведения /Пособие. – М., 1994.

Тема 4. Світові релігії

Питання для самоперевірки:

1. Витоки християнства.
2. Соціально-економічні та політичні передумови християнства.
3. Філософські джерела християнського віровчення.
4. Формування ранньої християнської догматики та культової обрядності

Література:

1. Основи релігієзнавства: Навчальний посібник. – Х., 2003.

2. Огієнко І.І. Українська церква. Нариси з історії православної церкви. У 2-х томах. – К., 1993.
3. Грушевський М. З історії релігійної думки на Україні. – К., 1992.
4. Огієнко І.І. Українська церква. Нариси з історії православної церкви. У 2-х томах. – К., 1993.
5. Історія християнської церкви на Україні /Релігієзнавчий довідковий нарис. – К., 1992.

Тема 4. Світові релігії

Питання для самоперевірки:

1. Іслам. Соціально-економічні та загально-культурні передумови виникнення ісламу.
2. Життя та діяльність «посланця Аллаха» пророка Мухаммеда.
3. Коран. Фундаменталізм.
4. Іслам в Україні

Література:

1. Основи релігієзнавства: Навчальний посібник. – Х., 2003.
2. Мень А. История религии. В 7-ми томах. – М., 1991-1994.
3. Религиозные традиции мира. – М., 1996.
4. Яблоков И.Н. Основы теоретического религиоведения /Пособие. – М., 1994.

Тема 5. Предмет етики. Основні категорії етики

Питання для самоперевірки:

1. Виникнення і розвиток поняття совісті, її природа та різноманітність проявів.
2. Раціональне, почуттєве і вольове у совісті.
3. Совість, гідність і честь
4. Етизація політики – історична необхідність.
5. Спільність долі людства у світі.
6. Солідарність, подолання етнічних, релігійних, політичних конфліктів – моральні імперативи сучасності

Література:

1. Гусейнов А. А. Введение в этику. – М., 1985
2. Гусейнов А. А., Апресян Р. Г. Этика: Учебник. – М., 2000.
3. Малахов В. Етика. Курс лекцій: Навч. посібн. – К., 1996.

Тема 6. Предмет естетики. Основні естетичні категорії

Питання для самоперевірки:

1. Структура естетичної свідомості: естетичне почуття, естетичний смак, естетичний ідеал.
2. Естетичні погляди і теорії.

Література:

5. Естетика: Навч. посіб. / М.П. Колесніков, О.В. Колеснікова, В.О. Лозовой та ін. – К., 2004.
6. Естетика: Підручник / За заг. ред. Л.Т. Левчук. – К., 1997.
7. Эстетика: Учебн. пособие / Под ред. В.А. Лозового. – Сумы, 1999.
8. Боров Ю.Б. Эстетика: М., 1988.

4.МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ МАГІСТРАМИ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

4.1. Загальні методичні рекомендації

Виконання контрольних робіт є складовою частиною навчального процесу, засобом перевірки навичок самостійної роботи магістрів та освоєння теоретичних питань дисципліни.

Контрольна робота може бути подана у рукописному або друкованому вигляді. В останньому випадку, контрольна робота виконується на аркушах паперу формату А-4, вона має бути надрукована 14 розміром шрифту Times New Roman, інтервал між рядками 1,5, вирівнювання тексту – по ширині. Обсяг контрольної роботи – 15-20 сторінок.

Титульний лист має містити такі обов'язкові реквізити: назва навчального закладу; назва кафедри, назва дисципліни; варіант завдання; форма навчання; курс, номер групи; повне прізвище, ім'я, по батькові студента; місце та рік здачі контрольної роботи та прізвище, ім'я, по батькові викладача, що буде перевіряти роботу.

Із запропонованого списку завдань студент заочної форми навчання вибирає свою тему контрольної роботи, орієнтуючись на останню цифру власної залікової книжки.

Структура контрольної роботи включає:

- титульний аркуш;
- зміст;
- основна частина;
- список літератури.

4.2. Методичні вказівки до виконання контрольних робіт бакалаврами заочної форми навчання

Варіант 1.

1. Релігія як духовна культура людини та людства. Поняття релігійної віри.
2. «Портрет» богів в історії релігій.
3. Основні поняття етики.
4. Походження естетики.

Варіант 2.

1. Основні та специфічні функції релігії.
2. Релігія та наука: релігійний та науковий світогляд у розумінні та пізнанні світу.
3. Природа і функції моралі.
4. Естетична потреба та естетичне почуття.

Варіант 3.

1. Співвідношення індивідуального та суспільного у змісті релігії.
2. Релігія (і міфологія) давніх слов'ян.
3. Концепція зла в етиці.
4. Естетичні цінності.

Варіант 4.

1. Історія виникнення християнства.
2. Потойбічний світ XX – початку XXI століття.
3. Етимологія понять «етика», «мораль», «моральність».
4. Діалектичні начала в естетиці: жіноче.

Варіант 5.

1. Релігія як соціальний феномен людської культури.
2. Релігія та міфологія: загальне та особливе.
3. Характерні риси естетики Заходу.
4. Любов як етична цінність.

Варіант 6.

1. Релігія як психічний феномен людської культури.
2. Основні стадії та форми релігійних вірувань в історії релігії: деїзм.
3. Критерії естетичного смаку.
4. Поняття морального зла.

Варіант 7.

1. Основи християнського віровчення та культу.
2. Нетрадиційні релігії та релігійна містика XX – початку XXI століть.
3. Завдання етики.
4. Моделі розуміння прекрасного.

Варіант 8.

1. Релігія як психологічний феномен людської культури.
2. Національні релігії: конфуціанство.
3. Контекстуальність поняття моралі.
4. Естетичний смак: суть та різновиди.

Варіант 9.

1. Основні стадії та форми релігійних вірувань в історії релігії: політеїзм та монотеїзм.
2. Християнська мораль: основні змістовні акценти.
3. Діалектичні начала в естетиці: діонісійське.
4. Етичні цінності.

Варіант 10.

1. Релігія як історичний феномен людської культури.
2. Національні релігії: даосизм.
3. Завдання і функції етичної теорії.
4. Діалектичні начала в естетиці: чоловіче.

Варіант 11.

1. Уведення християнства на Русі.
2. Національні релігії: синтоїзм.
3. Концепції розуміння добра в етиці.
4. Діалектичні начала в естетиці: аполлонічне.

Варіант 12.

1. Основні напрямки християнства: католицизм, православ'я, протестантизм.
2. Національні релігії: зороастризм.
3. Головні категорії етики.
4. Засади формування естетичної свідомості.

Варіант 13.

1. Релігія (і міфологія) Давнього Єгипту.
2. Світові релігії: буддизм.
3. Завдання естетики.
4. Моральна норма.

Варіант 14.

1. Релігія як філософський феномен людської культури.
2. Світові релігії: християнство.
3. Критерії морального вибору.
4. Естетика як теорія пізнання.

Варіант 15.

1. Релігія (і міфологія) Давнього Риму.
2. Світові релігії: іслам.
3. Моральні цінності: сутність, призначення в суспільстві, трансформація.
4. Основні поняття естетики.

Варіант 16.

1. Основні стадії та форми релігійних вірувань в історії релігії: меонтеїзм (обожнення Ніщо).
2. Атрибути (якості) християнського Бога. Образ Ісуса Христа.
3. Категоричний імператив Канта та «золоте правило моралі» Конфуція.
4. Піднесене і нище як категорії класичної естетики.

Варіант 17.

1. Основні стадії та форми релігійних вірувань в історії релігії: ранні (первісні) форми – шаманство, фетишизм, тотемізм, анімізм, магія.
2. Національні релігії: юдаїзм.
3. Честь як етична категорія.
4. Суть категорії комічного. Типи комічного.

Варіант 18.

1. Релігія як теологічний феномен людської культури.
2. Національні релігії: індуїзм.
3. Щастя як етична цінність.
4. Варіанти розуміння естетичної теорії.

Варіант 19.

1. Співвідношення міфологічного сюжету та власне релігійного механізму у тій чи іншій релігії.
2. Релігія (і міфологія) Давнього Греції.
3. Розкрийте зміст трагічного. Наведіть приклади.
4. Гідність як моральна категорія.

Варіант 20.

1. Уявлення про добро та зло в християнській моделі світу.
2. Біблія: загальна характеристика
3. Кітч і кемп як категорії некласичної естетики.
4. Структура моральної свідомості.

4.3 Питання до заліку з курсу «Релігієзнавство. Етика. Естетика»

1. Релігія як духовна культура людини та людства. Поняття релігійної віри.
2. Основні та специфічні функції релігії.
3. Співвідношення індивідуального та суспільного у змісті релігії.
4. Релігія як соціальний феномен людської культури.
5. Релігія як психічний феномен людської культури.
6. Релігія як психологічний феномен людської культури.
7. Релігія як історичний феномен людської культури.
8. Релігія як теологічний феномен людської культури.
9. Релігія як філософський феномен людської культури.
10. Сутність власне «релігійного моменту» в тій чи іншій релігії.
11. Основні стадії та форми релігійних вірувань в історії релігії: ранні (первісні) форми – шаманство, фетишизм, тотемізм, анімізм, магія.
12. Основні стадії та форми релігійних вірувань в історії релігії: політеїзм та монотеїзм.
13. Основні стадії та форми релігійних вірувань в історії релігії: деїзм.
14. Основні стадії та форми релігійних вірувань в історії релігії:

- монотеїзм (обожнення Ніщо).
15. «Портрет» богів в історії релігій.
 16. Релігія та міфологія: загальне та особливе. Співвідношення міфологічного сюжету та власне релігійного механізму у тій чи іншій релігії.
 17. Релігія та наука: релігійний та науковий світогляд у розумінні та пізнанні світу.
 18. Національні релігії: індуїзм.
 19. Національні релігії: конфуціанство.
 20. Національні релігії: даосизм.
 21. Національні релігії: синтоїзм.
 22. Національні релігії: юдаїзм.
 23. Національні релігії: зороастризм.
 24. Релігія (і міфологія) Давнього Єгипту.
 25. Релігія (і міфологія) Давнього Греції.
 26. Релігія (і міфологія) Давнього Риму.
 27. Релігія (і міфологія) давніх слов'ян.
 28. Світові релігії: буддизм.
 29. Світові релігії: іслам.
 30. Світові релігії: християнство.
 31. Історія виникнення християнства.
 32. Основи християнського віровчення та культу.
 33. Атрибути (якості) християнського Бога. Образ Ісуса Христа.
 34. Біблія: загальна характеристика.
 35. Основні напрямки християнства: католицизм, православ'я, протестантизм.
 36. Уведення християнства на Русі.
 37. Уявлення про добро та зло в християнській моделі світу.
 38. Християнська мораль: основні змістовні акценти.
 39. Потойбічний світ XX – початку XXI століття.
 40. Нетрадиційні релігії та релігійна містика XX – початку XXI століть.
 41. Основні поняття етики.
 42. Завдання етики.
 43. Етимологія понять «етика», «мораль», «моральність».
 44. Етичні цінності.
 45. Головні категорії етики.
 46. Завдання і функції етичної теорії.
 47. Природа і функції моралі.
 48. Контекстуальність поняття моралі.
 49. Структура моральної свідомості.

50. Моральна норма.
51. Моральні цінності: сутність, призначення в суспільстві, трансформація.
52. Честь як етична категорія.
53. Гідність як моральна категорія.
54. Концепція зла в етиці.
55. Щастя як етична цінність.
56. Концепції розуміння добра в етиці.
57. Любов як етична цінність.
58. Категоричний імператив Канта та «золоте правило моралі» Конфуція.
59. Поняття морального зла.
60. Критерії морального вибору.
61. Основні поняття естетики.
62. Завдання естетики.
63. Походження естетики.
64. Естетика як теорія пізнання.
65. Естетичні цінності.
66. Варіанти розуміння естетичної теорії.
67. Естетичний смак: суть та різновиди.
68. Критерії естетичного смаку.
69. Моделі розуміння прекрасного.
70. Засади формування естетичної свідомості.
71. Діалектичні начала в естетиці: чоловіче.
72. Піднесене і нище як категорії класичної естетики.
73. Естетична потреба та естетичне почуття.
74. Діалектичні начала в естетиці: аполлонічне.
75. Суть категорії комічного. Типи комічного.
76. Діалектичні начала в естетиці: жіноче.
77. Розкрийте зміст трагічного. Наведіть приклади.
78. Діалектичні начала в естетиці: діонісійське.
79. Кітч і кемп як категорії некласичної естетики.
80. Характерні риси естетики Заходу.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

11. Основи релігієзнавства: Навчальний посібник. – Х., 2003.
12. Огієнко І.І. Українська церква. Нариси з історії православної церкви. У 2-х томах. – К., 1993.
13. Історія християнської церкви на Україні /Релігієзнавчий довідковий нарис. – К., 1992.

14. Естетика: Навч. посіб. / М.П. Колесніков, О.В. Колеснікова, В.О. Лозовой та ін. – К., 2004.
15. Естетика: Підручник / За заг. ред. Л.Т. Левчук. – К., 1997.
16. Эстетика: Учебн. пособие / Под ред. В.А. Лозового. – Сумы, 1999.
17. Буряк Г.В. Виникнення християнства: Консп. лекції. – Х., 1993.
18. Гараджа В.И. Религиоведение /Пособие для студентов вузов. – М., 1992.
19. Гараджа В.И. Социология религии /Пособие для студентов вузов. – М., 1996.
20. Грушевський М. З історії релігійної думки на Україні. – К., 1992.
21. Історія і теорія релігії та вільнодумства /Навчальний посібник. – К., 1996.
22. Історія церкви та релігійної думки в Україні /Навчальний посібник у 3-х книгах. – К, 1994.
23. Калінін Ю.А., Лубський В.І. Релігієзнавство /Курс лекцій. – К, 1996.
24. Калінін Ю.А., Харьковщенко Є.А. Релігієзнавство /Підручник. – К., 1995.
25. Коган С.Б. Библия в истории культуры: Консп. лекции. – Х., 1993.
26. Мень А. История религии. В 7-ми томах. – М., 1991-1994.
27. Религиозные традиции мира. – М., 1996.
28. Яблоков И.Н. Основы теоретического религиоведения /Пособие. – М., 1994.
29. Бахтин ММ. Вопросы литературы и эстетики. Исследования разных лет. – М., 1975.
30. Боров Ю.Б. Эстетика: М., 1988.
31. Буряк А.В. Практические задания по курсу «Этика» – Х., 1999.
32. Гусейнов А. А. Введение в этику. – М., 1985
33. Гусейнов А. А., Апресян Р. Г. Этика: Учебник. – М., 2000.
34. Земнов А.А., Куликов Г.И. Методологические проблемы эстетики. – М., 1982.
35. Левчук А., Олещенко О. Основы эстетики: Навч. посібник. – К., 2000
- 36.25. Малахов В. Етика. Курс лекцій: Навч. посібн. – К., 1996.

9. Інформаційні ресурси

37. <http://library.kpi.kharkov.ua/>
38. <http://web.kpi.khar>
39. <https://stud.com.ua/46589/religiyeznnavstvo/religiyeznnavstvo>

40. https://stud.com.ua/etika_ta_estetika/

Навчальне видання
РОМАНОВЬКИЙ Олександр Георгійович
ГРЕНЬ Лариса Миколаївна

Методичні вказівки
для студентів спеціальності «Психологія»

Відповідальний за випуск *Т. В. Гура*
Роботу до друку рекомендував *О.І. ІГНАТЮК*

План 2019 р., п. 37

Формат 60х84 1/16. Папір офсет. Друк цифровий
Ум. друк. арк. 7,0. Тираж 50 прим. Зам 13-06.

Видавництво та друк
ФОП Іванченко І.С.

пр. Тракторобудівників, 89-а/62, м. Харків, 61135
тел.: +38(050/093) 40-243-50

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців,
виготовників та розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 4388 від 15.08.2012 р.

www.monograf.com/ua